

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hooymeijer

Frommel

Microfromo limnadius L 7 cm

Algemeen, doch zelden opgemerkt in loofbossen, met een voorkeur voor grootbladerige bomen als wilde kastanje, zomereik en esdoorn. Qua gewicht de lichtste Europese niet-bestaande vogel. Een volwassen Frommel bereikt op zijn hoogst een gewicht van 4,5 gram. Vliegt niet. Kruipt zeer traag, maar uitermate behendig langs stammen en takken, waarbij de scherpe nagels alsmede het ragfijne kromme snaveltje gedegen klimgereedschap vormen.

Verplaatst zich op een dag hoogstens vijftig centimeter. Neemt lange 'rustpauzes' van, variërend, een uur tot een hele dag. Verkleed wisselend. Kleurt met het blad van de 'gastboom' mee. Van frisgroen met bruinige accenten in het voorjaar naar rossig helrood in het najaar, tot helderwit in de winterse periode met aanhoudende sneeuwval. Deze witte vorm wordt echter zelden waargenomen, daar de Frommel de wintermaanden onder de grond verblijft.

Het 'camouflagepak' is een uitermate efficiënt verdedigingsmiddel tegen eventuele predatoren als kruinmarter, bruine eikenrat en langooreekhoorn. Een tussen het gebladerde verscholen Frommel is zo goed als onzichtbaar, en verradt zich alleen door de penetrante geur van het angstzweet, welk bij gevaar uitgescheiden wordt.

Mannetje en vrouwtje identiek. Laten zich in de herfst met uitgespreide staart en vleugels met de vallende bladeren naar beneden 'dwarrelen', om verborgen in een holletje onder het bladerdek in winterslaap te gaan. In

het vroege voorjaar ontwaken de Frommels om aan de circa één maand durende klimtocht langs de stam van de gastboom omhoog te klauteren naar de vaste nestplek. In de oksel van een zijtak worden de tien zeer kleine gespikkelde eieren in een kommetje van met dons gevulde droge bladeren gelegd.

De jongen worden meest met larven en rupsen gevoerd, omdat het de oudervogels eenvoudigweg aan snelheid ontbreekt om vliegende insecten te vangen. Het is van levensbelang dat de jonge Frommeltjes in de eerste week na het uitkomen een enorme toename van gewicht en spiermassa genereren. Dit om zich met de frêle klauwtjes vast te kunnen houden aan de nestbodem teneinde niet bij de eerste stevige voorjaarsbries uit het nest te worden geblazen. Als de jongen na 42 dagen volwassen genoeg zijn om zelf hun kostje bij elkaar te scharrelen, laten zij zich bij windstil weer naar beneden dwarrelen, om vervolgens over de grond naar een andere 'gastboom' te kruipen en daarin een zelfstandig leven te leiden.

Zang, een voor het menselijke oor niet te horen hoge reeks van enigszins fluitende tonen, meest vanaf een omgevallen, rottende, bemoste boomstam.

Volksvogelwijsheid

Herkomst, Nederland (Noord-Brabant, omgeving Veghel): "Da mènneke ies zo traagh als un Frommelke!"

Iedere week beschrijft O.C. Hooymeijer een vogel die aan zijn brein is ontsproten.

nest met jongen op tak

Klimaatakkoord reportage

De dieselbusjes en -trucks moeten tussen 2025 en 2030 verdwijnen uit de stadscentra. Dat gaat niet vanzelf, blijkt in Zutphen.

Stap voor stap naar een **schone** binnenstad

tekst **Quirijn Visscher**
foto's **Koen Verheijden**

In het stoude stadshart van Zutphen rijdt sinds jaar en dag een elektrisch vrachtwagentje rond met goederen voor de winkeliers. Romans en magazines voor de boekhandel; de nieuwste wintercollectie voor de modezaak.

Ook buiten de vaste laad- en los-tijden rijdt de e-truck van Stadslogistiek Zutphen door de Hanze-stad. Dat mag, want de elektrische wagen verspreidt geen uitlaatgas. Per 2025 is zero-emissie de standaard in Zutphen. Ook veel andere steden streven daarnaar.

Het lijkt een aibaar initiatief van Zutphen. Twee chauffeurs met 'afstand tot de arbeidsmarkt' zijn er druk mee. Stadslogistiek Zutphen is echter bittere ernst. De stad stelde zichzelf strengere doelen dan de gemeenten die het Klimaatakkoord hebben ondertekend: in 2025 moet de hele binnenstad emissievrij zijn. Het Klimaatakkoord gaat niet zo ver, dat gaat over uitstootvrije bevoorradings in 2025. Veertig andere

gemeenten beloofden in het Klimaatakkoord daaraan te werken.

Veel van die gemeenten slagen er niet in om dat per 1 januari 2025 te bereiken, concludeert stichting Natuur en Milieu na onderzoek naar de lokale besluitvorming. "Ik verwacht dat enkele gemeenten, zoals Eindhoven, tijdig een besluit nemen", vertelt onderzoeker Nienke Onnen. "De meeste halen dat niet. Gemeenten die per 2025 zero-emissie in de stadslogistiek willen, moeten dat vier jaar van tevoren aankondigen. En dan is uiterlijk 31 december 2020 besluitvorming nodig."

Wat maakt het zo lastig die emissievrije zones in te voeren voor stadslogistiek? De Rijksoverheid heeft immers met een nieuwe wet een einde gemaakt aan de lappen-deken aan lokale milieuzones. Stientje van Veldhoven, staatssecretaris van infrastructuur, gaf het bedrijfsleven dit najaar meer duidelijkheid. In 2030 mogen in nieuwe emissievrije zones nog alleen emissievrije busjes en vrachtwagens komen. Ze kondigde tegelijkertijd een subsidieregeling aan voor elektrische bestelwagens.

"Gemeenten moeten zoveel mogelijk tegelijk starten met deze zero-emissiezones", zegt Onnen. "Dat geeft een duidelijk signaal aan